

**Maharashtra State Board of
Secondary & Higher Secondary School, Pune**

मानसशास्त्र विभाग

विषय: मानसशास्त्र (48)

इयत्ता : बारावी

शाखा : कला

* अभ्यासक्रम आराखडा*

१२ वी मानसशास्त्र (Theory)

Theory Index

Sr. No.	Unit/Topic	Weightage
१	मानसशास्त्र एक विज्ञानशाखा	१०
२	बुद्धिमत्ता	१२
३	व्यक्तित्व	१२
४	बोधात्मक प्रक्रिया	१०
५	भावना	१०
६	मानसिक विकृती	१०
७	मानसिक आरोग्यासाठी प्रथमोपचार	०८
८	सकारात्मक मानसशास्त्र	०८

Practical Index

Syllabus

Sr. No.	Name of the Topic	Scope of Syllabus
१	मानसशास्त्र : एक विज्ञान शाखा	१.१ प्रस्तावना १.२ शास्त्राची प्रमुख वैशिष्ट्ये १.३ मानसशास्त्राचा शास्त्र म्हणून इतिहास १.४ मानसशास्त्राच्या अभ्यास पद्धती १.४.१ प्रायोगिक पद्धत १.४.२ सर्वेक्षण पद्धत १.४.३ निरीक्षण पद्धत १.४.४ वृत्तेतिहास पद्धत १.४.५ सहसंबंध पद्धत
२	बुद्धिमत्ता	२.१ प्रस्तावना २.२ बुद्धिमत्ता विषय दृष्टिकोन २.३ बुद्धिमत्तेचे मापन २.३.१ बुद्धिमापनाचा इतिहास २.३.२ बुद्धिमापनाशी संबंधित संकल्पना २.४ बुद्धिमत्ता चाचण्यांचे प्रकार २.५ बुद्धिमापन प्रक्रियांची विविध क्षेत्रातील उपयुक्तता २.६ बुद्धिमत्तेतील आधुनिक प्रवाह २.६.१ सामाजिक बुद्धिमत्ता २.६.२ भावनिक बुद्धिमत्ता २.६.३ कृत्रिम बुद्धिमत्ता
३	व्यक्तिमत्व	३.१ प्रस्तावना ३.२ व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या ३.३ व्यक्तिमत्त्वावर परिणाम करणारे घटक ३.४ व्यक्तिमत्व अभ्यासाचे दृष्टिकोन ३.४.१ कार्ल युंग यांचा व्यक्तिमत्व सिद्धांत ३.४.२ अलपोर्टचा व्यक्तिमत्व सिद्धांत ३.४.३ व्यक्तिमत्त्वाचे पंचघटक प्रारूप

	<p>४ बोधात्मक प्रक्रिया</p>	<p>३.५ व्यक्तिमत्वाचे मापन</p> <p>३.५.१ वर्तन विश्लेषण</p> <p>३.५.२. स्व -वृत्त तंत्र</p> <p>३.५.३. प्रक्षेपण तंत्र</p> <p>४.१ प्रस्तावना</p> <p>४.२ अवधान</p> <p>४.२.१ अवधानाची व्याख्या आणि स्वरूप</p> <p>४.२.२ अवधानांची अंगे</p> <p>४.३ संवेदन</p> <p>४.३.१ संवेदनाचा अर्थ आणि व्याख्या</p> <p>४.३.२ संवेदनाशी संबंधित तथ्ये</p> <p>४.४ विचार प्रक्रिया</p> <p>४.४.१ विचार प्रक्रियेची व्याख्या आणि विचार प्रक्रियेतील घटक</p> <p>४.४.२ विचारांचे प्रकार</p> <p>४.५ अध्ययन</p> <p>४.५.१ अध्ययनाचा अर्थ आणि व्याख्या</p> <p>४.५.२ अध्ययनाच्या प्रक्रिया</p> <p>५.१.प्रस्तावना</p> <p>५.१.१ भावनांचा इतिहास</p> <p>५.२ मूलभूत भावना</p> <p>५.२.१ प्लुटचिकचा भावनांचा आराखडा</p> <p>५.३ भावनिक अनुभवातील शारीरिक बदल</p> <p>५.४ भावनिक सुदृढता</p> <p>५.४.१ भावनिक सुदृढता कशी साध्य कराल</p> <p>५.४.२ भावनिक सुदृढतेचे फायदे</p> <p>५.५ भावनिक गैरवर्तन</p> <p>५.६ भावनांचे व्यवस्थापन</p> <p>५.६.१ राग व्यवस्थापन</p>
	<p>५ भावना</p>	

	<p>६ मानसिक विकृती</p>	<p>६.१ प्रस्तावना ६.२ मानसिक विकृतीचे स्वरूप ६.३ मानसिक विकृतीचे निकष ६.४ मानसिक सुदृढता ६.५ मानसिक विकृतीचे वर्गीकरण</p> <p>६.६ प्रमुख मानसिक विकृती ६.६.१ चिंता विकृती ६.६.२ अवसाद विकृती, ६.६.३ द्विध्रुवीय विकृती ६.६.४ आघात आणि चिंता विकृती ६.६.५ अमली पदार्थ व्यसना सक्ती ६.६.६ छिन्नमसक्ता</p>
	<p>७ मानसिक रोग्यासाठी प्रथमोपचार</p>	<p>७.१ प्रस्तावना ७.२ मानसिक आरोग्यासाठी प्रथमोपचाराची गरज ७.३ ALGEE कृती योजना ७.४ प्रथमोपचार ७.४.१ खिन्नता / अवसाद ७.४.२ चिंता ७.५ वर्तनविषयक समस्या ७.५.१ इंटरनेट आणि जनसंपर्क साधनांचा वापर</p>

८	सकारात्मक मानसशास्त्र	<p>८.१ प्रस्तावना</p> <p>८.२ सकारात्मक मानसशास्त्राचा अर्थ</p> <p>८.३ सकारात्मक मानसशास्त्र चे स्वरूप व महत्व</p> <p>८.३.१ शून्याच्या वरील जीवन</p> <p>८.३.२ सकारात्मक भावना – 'विस्तारण व निर्मिती' सिद्धांत</p> <p>८.४ आनंद</p> <p>८.४.१ आनंद भावनेची व्याख्या</p> <p>८.४.२ आनंद भावनेबाबत सिद्धांत</p> <p>८.४.३ आनंद निश्चित करणारे घटक</p> <p>८.५ आशावाद</p> <p>८.५.१ आशावादाचा अर्थ</p> <p>८.५.२ आशावादी विरुद्ध निराशावादी</p> <p>८.६ तदनुभूती</p> <p>८.६.१ तदनुभूतीचा अर्थ</p> <p>८.६.२ तदनुभूती कशी वाढविता येईल ?</p> <p>८.७ सजगता</p> <p>८.७.१ सजगतेचा अर्थ</p> <p>८.७.२ सजग ध्यान</p> <p>८.८ लवचिकता</p> <p>८.८.१ लवचिकतेचा अर्थ</p> <p>८.८.२ लवचिकतेचे महत्व</p> <p>८.८.३ .7c's लवचिकतेचे घटक</p> <p>८.८.४ लवचिकतेचे प्रकार</p>
---	--------------------------	---

